

Juryrapport

NL-AWARDS 2004

De jury

Henk ten Oever (voorzitter)

Harmen Siezen

Gisèla Mallant

Felix Meurders

Astrid Kersseboom

Rommert Kruithof

Kees van de Ven

Richel Bernsen (secretaris)

Lattrop, 24 februari 2005

Voorwoord

Wat is tegenwoordig het aanbod en de journalistieke en programmatische maatvoering voor het nieuws en de achtergronden van de programmering op radio en televisie in regio en randstad? De juryleden, die de inzendingen voor de NL-Awards 2004 beoordeelden, hebben meerdere malen met deze vraag geworsteld.

Want de inzenders van regionale radio- en televisieprogramma's hebben de juryleden dit jaar meestentijds laten luisteren en kijken naar menselijk leed en verdriet, vreselijke ziektes, forse fysieke tekortkomingen, moord en doodslag, begraafplaatsen, aanslagen, talloze doden en al dan niet verwerkte oorlogsellende. Kortom, veel kommer en kwel.

Gelukkig beurde het nieuws met een knipoog, onbeschrijflijke vreugde en vrolijkheid over het menselijk kunnen, onverwachte creativiteit, puur journalistiek vakmanschap en thrillerachtige bijdragen, de jury geregeld weer stevig op. Dat waren programma's die je in één adem wilde uitkijken of beluisteren. De geur van vakmanschap omringde deze programma's nadrukkelijk. In één geval - in de categorie **TV Achtergrond** - was er zelfs sprake van de bijna perfecte symbiose van inhoud, vorm en aanpak. Ontroerend goed gemaakt, journalistiek tot op het bot verantwoord en een voorbeeld voor alle regionale radio- en televisiemakers. De winnaars mogen hun prijs in deze categorie met een gouden randje omlijsten. Chapeau.

U merkt dat ook dit jaar de jury loftuitingen niet schuwt. Maar tekortkomingen worden vanzelfsprekend niet met de mantel der liefde bedekt. De criteria, waarop de programma's zijn beoordeeld, zijn nog steeds dezelfde als in voorgaande jaren:

- vakmanschap
- informatief karakter
- kunstzinnigheid
- functie voor het publiek

Deze uitgebreid omschreven kwaliteitsdimensies zijn (opnieuw) de basis geweest voor de beoordeling van de **73 ingezonden radio- en televisieprogramma's. Bijna 50 uur** regionale radio en televisie is er van alle 13 regionale omroepen beoordeeld.

Opvallend daarbij was dit jaar dat de bijdragen van **Televisie Sport** niet aan het niveau konden tippen, waar ze de voorgaande jaren met lof van de jury prijzen verdienden.

Dat voor de categorie **Radio Sport** opnieuw geen bijdragen zijn ingestuurd spreekt mogelijk boekdelen voor de wijze waarop de regionale radio de eigen sportprogramma's serieus neemt. Hopelijk een onterechte constatering.

Over het niveau van de **Radio Nieuws** items was de jury niet onder de indruk. Sterker. Dat niveau was van dien aard dat er dit jaar slechts één programma is genomineerd en prijswinnend is bevonden. Dat is in ieder geval al een verbetering ten opzichte van de NL-Awards 2003. Toen kende de jury in deze categorie in het geheel geen prijs toe, omdat de ingezonden bijdragen niet voldeden aan de vereiste criteria om nominatiewaardig te zijn. Regionaal nieuws wordt door de regionale omroepen als core-business gezien. Laat daar dan ook met zorg aan gewerkt worden door de journalisten/programmamakers, is de vurige wens van de jury.

Verheugd was de jury over het aantal inzendingen in de categorie **Televisie Varia** en **Radio Varia**, die allen prima voldeden aan de hiervoor gestelde criteria. Genoeglijke, onderhoudende televisie en radio. Infotainment vermengd met een knipoog. Waarin

aangetoond werd dat creativiteit niet in een keurslijf geperst dient te worden. Door het aanscherpen van de criteria voor de rubriek Varia heeft de jury nu meer dan in de twee jaar hiervoor een helder beeld gekregen wat er op dit onderdeel van het vakgebied allemaal aan kennis en kunde in huis is bij de regionale omroepen. Het zijn voor kijkers en luisteraars herkenbare programma's waarbij veelal op lichtvoetige wijze buitengewoon aardig nieuws of bijzonderheden van het menselijk kunnen worden geëtaleerd.

Opvallend was dit jaar ook het aantal tv-inzendingen waarbij de **camjo** nadrukkelijk haar intrede deed. De durf daarvoor wordt door de jury toegejuicht en is beloond. Niet als extra pluspunt. Maar meer als onderstreping dat dit fenomeen toegevoegde waarde kan hebben voor een nieuwsitem of programma.

Dat er nog de nodige onevenwichtigheden en veel wankelend camerawerk te zien is geeft ook aan dat de kwaliteitseisen voor het camjogebruik nadrukkelijk bewaakt dienen te worden. Of, om een jurylid te citeren, pas er voor op dat het geen pleur-maar-neer televisie gaat worden. De camjo kan een extra journalistieke functie vervullen, kan een toegevoegd oog zijn voor de zender. Maar zorg er wel voor dat de focus van de camjo goed is afgesteld, is het advies van de jury.

Resteert de jury te constateren dat er bij de regionale omroepen heel veel know how en vakkennis in huis is om het nieuws, de achtergronden, klein menselijk lief en leed, feestelijke gebeurtenissen, markante momenten, hoogte- en dieptepunten onder het vergrootglas van de camera te leggen, om er met de radiomicrofoon bovenop te zitten en om daarbij ook de juiste verbale begeleiding te geven. Hopelijk wordt op het fundament van die kennis, wordt op de pijlers van dat vakmanschap verder gebouwd en gewerkt aan de toekomst van de regionale omroepen in ons land. De jury verheugt zich daarop.

TELEVISIE

Categorie Nieuws Televisie

Een Flevolander die veroordeeld wordt voor moord, een Rotterdamse wethouder die op pumps met glazen hakken haar oor te luister legt bij de bevolking en Friese folklore, die aangeeft dat volkstradities onderhoudend en informatief nieuws kunnen zijn.

Dat is de bandbreedte waarop de genomineerde berichtgeving voor het Televisie Nieuws tot compacte items zijn gemaakt voor de kijkers. Het was voor de jury geen gemakkelijke keuze. Het was een close finish. De verschillen waren minimaal.

TV Rijnmond: ‘Komt dat zien: Spangen is een stuk veiliger’

In deze camjo-reportage van Rutger Castricum wordt op onthutsende wijze bloot gelegd hoe de denkbeelden van de Rotterdamse wethouder Van den Anker van veiligheid botsen met de ervaringen van mensen die te maken hebben met de praktijk van alledag. Via de lens en de microfoon van de camjo wordt een mooi weerpraatje van de wethouder feilloos doorgeprik. De typische en zo gehate agendajournalistiek wordt hier professioneel om zeep geholpen. Een goed-nieuws persbericht van de gemeente valt hier keihard om als de wethouder geconfronteerd wordt met de meningen van de bevolking. Rutger Castricum staat er bovenop. Heeft de gezonde journalistieke brutaliteit om met de camjo in de hand door te vragen, het journalistieke gesprek aan te jagen en om leugens door te prikken. De bijdrage was ongetwijfeld nog beter geworden als de verslaggever 's avonds of 's nachts ook zelf een kijkje in Spangen had genomen.

Omroep Flevoland: ‘Twaalf jaar Ernest L.’

Nieuws met landelijke impact. Het journaal zit er bovenop. In de rechtszaal en als advocaat Knoop een verklaring aflegt weet cameraman Martin Hop de juiste posities te kiezen. Enerzijds nuchter, maar zeer indringend de beelden schietend. Anderzijds om via dat kleine gaatje in de wirwar van camera's en microfoons een uitzonderlijk, mystiek shot te maken van de advocaat.

Verslaggever René Vegter heeft nadien de prima keuze gemaakt door als eerste dé quote van Ernest L. bij dit proces te pakken: “Nee, nee, mevrouw, ik laat me niet weer oppakken.” Indringend kil en verbijsterend om te volgen wat hierna gebeurt. Het nieuws komt via het tv-scherm keihard binnen. Onbegrip en verdriet bij de verdachte tot in de vezels. Het verslag eindigt even bijzonder als het begon met een reactie van de echtgenote van de veroordeelde. De nieuwscirkel is rond gemaakt. Jammer dat pr-tekst en de informatie via de beelden dubbelen en dat er (te veel) voorkennis bij de kijker wordt verwacht.

Omrop Fryslân: ‘Hjoed, het eerste kievitseï’

Hoe reconstrueer je voor een nieuwsitem de verbeterde strijd in het Friese land bij het jaarlijkse ritueel van het eerst gevonden kievitseï. Verslaggever Miranda Werkman en cameraman Maarten Bruining hebben daarvoor een prima vorm gevonden. Spannend als een minithriller en met humor gebracht. Nieuws op de vierkante centimeter wordt hier voorzien van een geëngageerde journalistieke mix.

En ook al speelt deze strijd rond die twee kievitseieren zich af in de marges van het menselijk bestaan, de Friese traditie wil nu eenmaal dat dit zelfs anno 2004 belangwekkend nieuws is.

En..... dat duidelijk wordt hoe het allemaal nu precies in elkaar zat. Een prima reconstructie met zorg gemaakt.

De winnaar

De journalistieke passie, waarbij zelfs het detail van de veelzeggende glazen hakken onder de pumps van een Rotterdamse wethouder de verslaggever niet ontgaat, hangt als een waas van vakmanschap om deze bijdrage. Als de kruitdampen van de camjo zijn opgetrokken voltrekt zich hier een bijzonder menselijk schouwspel. De politiek die het volk niet begrijpt en omgekeerd. De problemen van de stad zijn hier op een heldere manier naar boven gebracht door **TV Rijnmond** met '**Komt dat zien: Spangen is een stuk veiliger**'.

RADIO

Categorie Radio Nieuws

Hoe kan het gebeuren dat via de nieuwsuitzendingen van 13 regionale radiostations, via de bijdragen in de bulletins van de RadioNieuwsCentrale en via al dan niet bewerkte nieuwsreportages van de regionale zenders in het Radio1 jaartal geregeld onthullende, journalistiek doorwrochte en analyserende bijdragen te horen zijn en bij de inzendingen voor de NL-Awards het armoe troef is.

Terwijl er prima voorbeelden zijn van niet ingezonden nieuwsbijdragen. De jury herinnert zich bijvoorbeeld de heet-van-de-naald reportage van Radio West over de chaos en paniek net na de moordaanslag op een leraar op het Haagse Terra College, een bij de Duitse rechtbank gemaakte reportage van Radio Oost over de van oorlogsmisdaden verdachte Bikker en de reportage van Omroep Brabant over de geschokte omstanders in Uden, waar nét een Islamitische school in vlammen was opgegaan. Waarom zijn deze niet ingezonden???? Onbegrip heeft zich hier meester gemaakt van de jury.

Slechts één bijdrage was er dit jaar in deze categorie nominatiewaardig en ook prijswaardig.

De winnaar

Noord-Holland Actueel: ‘Verdacht pakketje Haarlem’

De wijze waarop in **Noord-Holland Actueel** door Laura Kors verslag is gedaan van een ‘verdacht pakketje’ op de Botermarkt in **Haarlem** is een schoolvoorbeeld van hoe het vrije attitude model moet worden gehanteerd. Laura Kors heeft via de stemmen van twee mannen feilloos de luisteraars uitgelegd waarom de politie die Botermarkt twee uur afsloot om de Explosieven Opruimings Dienst de kans te geven om in actie te komen.

Bommelingen en verdachte pakketjes waren in die tijd – april 2004 – aan de orde van de dag. Her en der doken ze op. Politiewoordvoerders liepen dan voor regiomicrofoons vaak over van obligate statements. Zo niet bij deze RTV N-H verslaggever. Zij wist via Klaas Netel van lampenwinkel ‘Antiek Klassiek’ en Hans Warmerdam van antiekzaak ‘Mijn Winkeltje’ de luisteraars feilloos te vertellen wat er exact gebeurd was. Een menselijke onachtzaamheid in het perspectief van de ellende van deze grote mensenwereld. De microfoon het werk laten doen en bij de montage het besef hebben dat een nieuwsverhaal er zo uit moet komen te zien. Daarom verdient Laura Kors deze prijs.

TELEVISIE

Categorie Televisie Achtergrond

Twee moorden en het rotsvaste geloof in Allah. Dat is het spectrum van de nominaties voor de NL-Awards in deze categorie. Drie inzendingen van prima niveau. Daar kan de regio trots op zijn.

Geloof, hoop en liefde zijn de sjabloonachtige zaken, die in deze drie tv-bijdragen de revue passeren. Analytisch vermogen, gecombineerd met journalistiek gevoel en geregeld doorspekt met vakkennis markeren de bijdragen in deze categorie.

Omroep Flevoland: ‘Geloof in Flevoland: Het Gebed’

De camjo als kijker gebruikt. Verslaggever Herre Zwart kijkt met de camjo-lens in het binnenste van de moslims. De microfoon registreert de diepste geloofsbeleving van een moslim in deze provincie gedurende de Ramadan.

Ook al is het recht-toe-recht-aan televisie, de manier waarop de maker het portret draait als camjo is goed en boeiend om naar te kijken. Als je zo dichtbij het gevoelsleven van een moslim komt is daarvoor respect nodig en puurheid in de onderlinge contacten.

De terugkerende beeldvoering (klok, wassen, bidden) is een prima voorbeeld van de intensiteit waarmee zowel de moslim als de maker dit geloof op eigen wijze beleven en vastleggen. De een persoonlijk, de ander vanachter de lens.

TV Drenthe: ‘Het wandelvrouwtje’

In deze achtergrondreportage reconstrueren de verslaggevers Justin Hendriks en Léonie Albers samen met cameraman Edwin van Stenis de moord op een 79-jarige vrouw uit Emmen. In de volksmond stond ze bekend als “Het wandelvrouwtje”.

Het gebruik van bijzondere amateurbeelden, waarop de dader in jongere jaren te zien is tijdens een vakantiecamp, voegt een extra dimensie toe aan goede research-journalistiek. Evenwichtig gebracht. Met bijzondere woordvoerders, die de ontrafeling van deze moord in duidelijk perspectief plaatsen. De prima voice-over van Judith Regendorp verdient daarbij ook extra attentie.

Binnen de fraaie opbouw en uitwerking van het geheel zijn de snijshots, de elektronische trukendoos en zwarte achtergrond decors soms onbegrepen. Maar hier legt de vorm het af tegen de inhoud. De puzzel rond deze moord past nu in elkaar.

TV Gelderland: ‘Actueel, De ouders van Maja Bradaric’

Top televisie in zijn vezels en voegen. Respect en bewondering voor de makers. Wie met camera en microfoon zo dicht bij de ouders van de vermoorde Maja Bradaric uit Nijmegen weet te komen om een portret te maken over hun verdriet, hun beleving, hun gevoelens en hun machteloze woede verdient een dubbeldik compliment. Een minuten en minuten lang zwijgende vader, die via het beeld alles in non verbale taal nadrukkelijk onderstreept wat de moeder allemaal zegt.

Voeg daarbij een uitstekende journalistieke analyse voorafgaande aan de reportage van Annemieke Schakelaar. Daarin wordt de complete juridische rompslomp op heldere wijze duidelijk gemaakt.

Het voorwerk voor deze bijdrage moet haast journalistiek monnikenwerk zijn geweest. Schitterend camerawerk op perfect gekozen locaties. Emoties ingetogen en respectvol gebracht. Nimmer werd er getrokken aan tranen. Integendeel zelfs. Familievideo's zijn prima verwerkt in het portret. Met journalistiek geduld en een bijkans buitenissige programmatische perfectie schittert dit programma als een parel tussen alle inzendingen van de NL-Awards voor 2004.

De winnaar

Hoe journalistieke integriteit gecombineerd kan worden met journalistieke en programmatische doortastendheid. In de bescheidenheid van het pure vakmatige handwerk is dit een schoolvoorbeeld van excellente televisie. Boeiend van de eerste tot de laatste seconde. De integere en pure interviewtechniek maakt samen met de camera een juweeltje van bitterheid, wanhoop en verdriet bij mensen, wier leven tot in het oneindige verwoest is. Daar word je stil van. Zoals de jury ook werd van dit prachtige portret over **'Maja Bradaric'** van **TV Gelderland**.

RADIO

Categorie Radio Achtergrond

Het oorlogsleed is de jury in deze categorie niet bespaard gebleven. De Eerste Wereldoorlog en de Tweede Wereldoorlog hebben programmamakers kennelijk volop geïnspireerd om de luisteraars nog eens in de spiegel van de historie te laten kijken. De nagalm van die oorlog is soms voorspelbaar. Soms onverwacht en niet gekend. En soms heel verrassend en teder.

Radio Rijnmond: ‘90 Jaar na de Eerste Wereldoorlog’

Het creatieve brein van programmamaker Aries van Meeteren heeft met de stemmen van nu de historie van de periode 1914-1918 in Rotterdams perspectief neergezet. Een periode waar we weinig of amper iets van weten. Oral history die in Rotterdam wortel heeft geschoten. De geschiedenis van Rotterdam is een waardevol archiefstuk rijker. Met dank aan de maker, die deze brainwave kreeg en ook de mensen vond, die over deze bijna niet gekende geschiedenis bij leven nog wat konden vertellen. Het maken van zo’n historisch radiomonument laat de luisteraar weten dat de nog redelijk recente oorlogsgeschiedenis van Rotterdam meer is dan het bombardement en de menselijke ellende van mei 1940 en de jaren daarna.

Radio Oost: ‘Weerzien na 60 jaar’

Hoe dun is de scheidslijn tussen pijn en liefde? schreven verslaggever Simon Dirk Terpstra en redacteur Tom Meerbeek in de toelichting bij dit programma. Een bij het Overijsselse Dalfsen neergestorte Engelse piloot verloor daar in de Tweede Wereldoorlog een aantal van zijn kameraden. Maar hij vond tegelijkertijd misschien wel de liefde van zijn leven. 60 jaar na dato is de verslaggever erbij als de piloot met de verschrikkingen en de liefde van toen geconfronteerd wordt. In de nagalm van het verdriet wringt zich de love story van toen en nu. In prachtig door elkaar vervlochten geluidsfragmenten worden heden en verleden de luisteraar getoond. Alsof het nog steeds open einde van de twee op leeftijd gekomen mensen in deze reportage weer onzichtbaar aan elkaar worden gelast. Als je begint te luisteren wil je er geen seconde van missen.

Radio Noord-Holland: ‘Hooglanders in Edam’

Verslaggever Jan Maarten Deurvorst heeft in dit programma een amper gekende geschiedenis tot leven willen wekken. Want wie weet nog dat er in het onberekenbare van de Tweede Wereldoorlog de inwoners van het dorp Hoogland bij Amersfoort in de vuurlinie zouden komen te liggen van de Duitsers. Van de een op de andere dag werden de mensen uit Hoogland dan ook geëvacueerd naar Edam. In het hedendaagse kader heeft de maker hier een gedegen radioprogramma gemaakt. Prima geschiedschrijving, waarbij de wederzijdse weersin van Hooglanders en Edammers onverwacht om de hoek komt kijken: “Ben er wel weer eens geweest, maar niet om te bedanken.”

Voor zijn researchwerk om deze oudjes op te sporen verdient de verslaggever een compliment.

De winnaar

Wie de menselijke nuance **60 jaar na** dato nog weet te spiegelen in een voortreffelijk radioportret heeft nagedacht over vorm, inhoud en aanpak. Simon Dirk Terpstra en Tom Meerbeek van Radio Oost verdienen dat compliment met hun verhaal over Netty Berkelaar uit Dalfsen en ‘haar’ Engelse piloot. Hedendaagse stemmen vormen een prima symbiose met radiofragmenten uit de geschiedenis van de **Tweede Wereldoorlog**. Het indringende begin is nog maar de start van wat er ruim 20 minuten nadien aan fraaie radio volgt. Met een compliment van de jury.

TELEVISIE

Categorie Televisie Sport

De jury werd sinds de invoering van de NL-Awards in 2002 telkenjare verrast door de kwaliteit van de ingezonden bijdragen in de categorie Sport Televisie. Het was dit jaar dan ook even wennen voor de jury dat in deze rubriek de kwaliteit in de breedte stevig heeft ingeleverd. De verademing van het verleden moest dan ook even weggeslikt worden. Afgezet tegen de goede kwaliteit van de afgelopen jaren heeft de jury dit keer in de marges daarvan desondanks nog drie nominatiewaardige programma's met liefde geselecteerd.

TV Rijnmond: 'De zus van

Gekkgheid wordt in de sport al snel als verdwazing omschreven. Idolen worden door fans gekoesterd. En als Leontien van Moorsel ook nog eens je zus is dan is er extra veel adrenaline en gedrevenheid om haar tijdens de Olympische Spelen aan te moedigen. 'De zus van...' deed dat op snikhete bergen rondom Athene. Op de voet gevolgd door de camjo van cameraman/verslaggever Bob van Bruggen, die de mogelijkheden van deze camera combineerde met zijn vakkennis en journalistiek vernuft. Alleen maar (durven) registreren. Waarbij het fanatisme van 'de zus van...' ongekende grenzen bereikt. In de eenzaamheid van Griekse bergen schreeuwt ze Leontien naar goud en beleeft ze in eenzaamheid via de mobiele telefoon een euforisch moment als dit ook gebeurt. Dat fanatisme in zijn puurheid onttaardt in een onbegrijpelijk verbale wirwar, die je niet vaak genoeg kunt herhalen. Prima werk.

TV Gelderland: 'De Verlenging'

Een regionale zender met een wekelijks programma over betaald voetbal is zeer uitzonderlijk. Met vier clubs in dit voetbalwalhalla is er stof voldoende. Presentator Pascal Kamperman en analist Jan Sommerdijk mixen dan ook ragfijne, kritische analyses met ongedwongen sportpraat en een opvallende reportage over de onderbelichte kwaliteiten van een profvoetballer. Een soepel lopend programma, waarbij wel met een schuine blik naar andere programma's is gekeken. Ietwat meer eigenheid en ietwat scherpzinniger journalistiek kan dit programma zeker opstuwten naar grote(re) hoogte.

TV Oost: 'Sport op maandag, Op weg naar Athene'

De verslaggever, die zichzelf kwetsbaar op durft te stellen in een reportage, heeft iets edelmoedigs. Verslaggever Carrie ten Napel is zo iemand. Ze probeert in de huid van de sporter te kruipen, probeert zelf te ervaren hoe moeilijk een sport kan zijn. In dit programma doet ze dat samen met twee gehandicapte sporters, die deel uit maken van het Nederlands rolstoelbasketbalteam. Die twee willen graag hun droom verwezenlijken om de Olympische Spelen in Athene mee te maken.

In dit programma is te zien hoe spijkerhard die topsport voor gehandicapten is. Wat ze ervoor over moeten hebben. En hoe een valide – in dit geval Carrie ten Napel zelf – ervaart dat rolstoelbasketbal niets is voor watjes. Een aardige poging van participerende en informerende (lees ook: instruerende) journalistiek, waarbij de lengte van het programma - het mag wel wat korter en krachtiger - een handicap is voor het succes ervan.

De winnaar

De kwaliteit van een programma hoeft niet altijd afgemeten te worden aan de slimheid van de vragen van een verslaggever of de kwaliteiten van een presentator. Wie het lef heeft om met drie ogen naar een sportieve gebeurtenis te kijken en deze goed scherp stelt op de persoon waar het om gaat, die kan uitzonderlijke televisie maken. Bob van Bruggen van **TV Rijnmond** is daar met zijn bijdrage over ‘**De zus van...**’ Leontien van Moorsel dubbel en dwars in geslaagd. De emotie spat van het scherm. De montage onderstreept perfect de emoties van deze bijzondere supporter. De kijker kan zich mee laten slepen, maar er is ook ruimte om met ironie en relativering sportverdwazing te volgen. Een prima camjo-bijdrage.

TELEVISIE

Categorie Televisie Varia

Zelden heeft de jury zo lang gedubd over het toekennen van een eerste prijs als in deze categorie. Daar was dan ook alle aanleiding toe. Degelijkheid contra durf, was het dilemma waarover breed gediscussieerd is.

Vervlogen boerengeschiedenis aan de stadsrand van Amsterdam. De botten van een mysterieuze vrouw in de kerk van Sint-Oedenrode, die de Brabantse geschiedenis nieuwe kaders kunnen geven. En het contrastrijke leven van een Groningse filmcriticus. Met die brede thematiek van deze bijdragen ging de jury aan de slag bij de definitieve beoordeling. Waarbij het een fotofinish was en TV Noord met een banddikte won van Omroep Brabant.

TV Noord-Holland: ‘Super 8, Amsterdam Noord’

Cameraman Johan Zwaan ging op zoek naar historisch en eigentijds materiaal van een boerderij in Amsterdam-Noord. Het boerenleven moest hier al lang geleden wijken voor de stadse uitbreiding. Op zoek naar de fundamenten van toen, gelardeerd met prima ondersteunende Super 8 filmbeelden, weet de maker anno 2004 een contrasterend beeld te scheppen van de stadse ambities waar de boerenintimiteit van vroeger voor werd opgeofferd. Historie contra realiteit. Vervlogen tijden worden beeldend verteld en vastgelegd voor de (nieuwe) toekomst in een echt variaprogramma.

Omroep Brabant: ‘Spoorzoeker, Het graf van Hildewaris’

In dit pure variaprogramma neemt presentator Vincent van den Elshout de geschiedenis van de mysterieuze dame Hildewaris letterlijk en figuurlijk tot op het bot onder de loep van de lens. Een legende wordt ontrafeld in de donkere diepten van de RK-kerk van Sint-Oedenrode. Op het programmatische profiel van historische deskundigheid, religieuze gevoelens, ongelof, discretie voor de dode en thrillerachtige spanning wil je weten wat onder de grafsteen van Hildewaris in deze kerk verborgen zit. Ondanks de ongetwijfeld strakke regie tijdens het filmen zit je met het zweet in je handen naar het lichten van de grafsteen te kijken. Die geschiedenis moet ontrafeld worden en de kijker zit er met de neus bovenop, de fantasie de vrije loop latend. Door de mildheid van de meewerkende pastoor is het mogelijk geweest voor de makers om hier degelijke en historische televisie te maken.

TV Noord: ‘Passies’

De durf om met vorm en inhoud te spelen spettert van dit programma af. Programmamaker Janine Abbring heeft haar eerste camjo-kans direct aangegrepen om gedurfde en vernieuwende regionale televisie te maken. Wars van alle vaste stramienen. Uitdagend, prikkelend, onvoorspelbaar en fantastisch met de mogelijkheden van beelden gespeeld. Ze heeft de durf gehad om de chronologie in het verhaal over de Groningse filmcriticus Robbert Blokland los te laten. Ze communiceert met de camera alsof ze naast je zit. Een televisieportret van en met een passie zoals je ze niet veel tegen komt.

De winnaar

Er is moed voor nodig om een camjo zowel serieus als in al zijn gekkigheid te gebruiken voor een regionaal televisieprogramma. Janine Abbring van **TV Noord** heeft dat in ‘**Passies**’ gedurfd. Zij zorgt voor een onverwachte kijk op de passie van een filmcriticus. Met oog voor hoofdlijnen en details. Daarin herken je het vakmanschap van een eigenzinnige programmamaker.

RADIO

Categorie Radio Varia

Hoe bouw je een theatervoorstelling om tot een radioprogramma? Bij Omroep Brabant hebben ze het geflikt. En hoe...! In de omgeving van Rotterdam blijken orgels en carillons een ongekende geschiedenis te hebben voor de regionale radio. En Radio Gelderland luisterde hoe het gerucht over spoken en geesten op Kasteel Doorwerth werd ontmaskerd. Drie variaprogramma's pur sang. Waarbij qua creativiteit een breed spectrum aan mogelijkheden door de makers ten volle wordt benut. Regionale radio met een ander gezicht. Dat past in de diversiteit van dat wat de regio in de smalle en brede marges van het bestaan te bieden heeft.

Radio Gelderland: 'Seance op Kasteel Doorwerth'

Engelse programmamakers van het programma 'Most Haunted' van de Britse satellietzender Living TV wilden wel eens haarfijn weten of er in Kasteel Doorwerth bij Oosterbeek nu wel of geen geestverschijningen waren geweest. Dat diende zonder pottenkijkers te gebeuren. Toch slaagde Peter van den Hout erin om met zijn microfoon als spin in een web mee te luisteren naar de Engelse 'ontrafelmethode'. Mystieke radio, waarbij de luisteraars adembenemende momenten worden voorgeschoteld. Terug in de realiteit van alledag kan geconstateerd worden dat het niet gemakkelijk was om dit project voor radio toegankelijk te maken.

Radio Rijnmond: 'Pijporgels en Carillons'

Een programma dat met passie is gemaakt door René Broeders. Hij leidt de luisteraars rond in de galm van orgelmuziek in de kerk en in de echo van carillonklanken, die over de regio Rijnmond uitwaaien. De maker is in staat om twee uur lang luisteraars mee te nemen naar de basis van het pijporgel en de carillonmuziek. Als luisteraar kruip je samen met de organist in de toetsen van het klavier. Je voelt de vibratie in je lijf. Ook als je als luisteraar geen noot kunt spelen of lezen weet de maker je te boeien met deze muzikale iconen van het menselijk bestaan. Een onderbelichte vlek van de randstad wordt hier helder voor het voetlicht gehaald. Het contrast van een wereldhavenstad is om de hoek in kerken te vinden. In die verrassende programmatische speurtocht naar de (herkomst en werken van de) muziek van kerkorgels en carillons is René Broeders prima geslaagd.

Omroep Brabant: 'Wolperding'

Oh wee degene die een theatervoorstelling wil ombouwen tot een radioprogramma. Kunst- en cultuurredacteur Peter Pim Windhorst van Omroep Brabant heeft het aangedurfd. Toneel louter omzetten in geluid. Het hoorspel terug op de radio. Een monnikenwerk om acteurs en musici zo ver te krijgen dat de luisteraar er door geboeid kan raken. Drie dagen is er over gedaan. Dat kon, omdat er financiële steun kwam voor dit project van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties.

Een prima voorbeeld van de wijze waarop de regionale radio de luisteraar meer kan bieden dan 'snel' nieuws, achtergronden van politieke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen en populaire muziek. Dit experiment schreeuwt om meer.

De winnaars

Als er voor radioprogramma's geen kant-en-klare recepten voorhanden zijn komt het aan op de maker(s). Dan kan het spelen met de vorm veel aan de inhoud van een programma toevoegen. Twee radiomakers zijn daar buitengewoon goed in geslaagd. Ze maken duidelijk dat het maken van bijzondere en opvallende radioprogramma's ook een kwestie is van gevoel, een sterke wil en doorzettingsvermogen. De kwaliteit van deze twee programma's staat daarvoor dan ook buiten kijf garant. Met passie en zorg gemaakt.

Voor alle criteria, die de jury bij de beoordeling hanteert, slagen deze programmamakers met vlag en wimpel. Als inspiratie voor de toekomstige inzenders in de categorieën Radio Nieuws en Radio Sport en om aan te geven dat uitstekende radioprogramma's meer verdienen dan alleen een nominatie heeft de jury besloten om in de Categorie Radio Varia twee prijzen toe te kennen: aan **Radio Rijnmond** voor 'Pijporgels en Carillons' en **Omroep Brabant** voor 'Wolperding'.